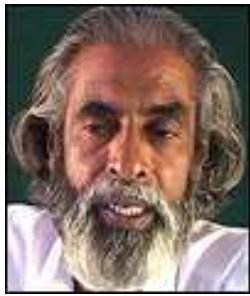

കെ.ടിയുടെ പ്രസ്താവന യാത്രകൾ - 5

- കെ.ടി അബ്ദുർറഹീം
- സദ്ഗുദീൻ വാഴക്കാട്

ഓർമയിലെ നൃരൂ രൂപ

കെചിണ കേരളം മലബാറിൽനിന്ന് പല കാര്യങ്ങളിലും വ്യത്യസ്ത മായിരുന്നു. ദക്ഷിണ കേരളത്തിലെ പണ്ഡിതമാർക്ക് മലബാറിലേതുപോലെ ജമാനാതെ ഇസ്ലാമിയോട് അസ്ഥായ വിരോധമുണ്ടായിരുന്നില്ലെങ്കിൽ, എതിർപ്പുള്ളവരും അവർ മലബാറിൽനിന്ന് പരിച്ചുപോയവരായിരിക്കും. എങ്കിലും ചെറിയ എതിർപ്പേ അവർക്കുമുണ്ടായിരുന്നുള്ളു.

കെചിണ കേരളത്തിലെ പണ്ഡിതക്കാർ

കെചിണ കേരള ജംഗളുടെ ഉലമായുടെ പ്രസിധന്മായിരുന്നു കരുനാഗപ്പള്ളിക്കാരൻ ശിഹാബുദ്ദീൻ മുസ്ലിയാർ. കൊല്ലം ജോന്സപ്പുരം പള്ളി

യിലെ മുദർസിസായിരുന്ന അദ്ദേഹം

കുളം ഹസനിഈ കോളേജിലെ അ

സി. മുദർസിസുമായിരുന്നു. അവി

ടത്തെ ആദ്യത്തെ മുദർസിൻ കെ.

ടി ഇബ്രാഹീം മുസ്ലിയാരായിരുന്നു.

ശാന്തപുരം പട്ടിക്കാര് സബേ

ശിയായിരുന്ന ഇബ്രാഹീം മുസ്ലി

ലിയാർ, ആക്കാടാഞ്ചേരി താമസിച്ചി

രുന്നത്. കോളേജിൽ വെച്ചുതന്നെ

ഹാർട്ട് അറ്റാക്കായാണ് അദ്ദേഹം

മരിച്ചത്. എന്തെല്ലാം പിതാവ് ജീവിച്ചി

രുന്ന കാലത്തായിരുന്നു മരണം.

അവർ ഒരുപേരും സുഹൃത്തുക്കു

ളായിരുന്നു.

കായംകുളത്ത് ഇന്നുള്ള ഹ

സനിയു കോളേജ്, അന്ന് മരിസ

തൃതീയ ഹസനിയു എന്നാണ് അഡി

യപ്പടിരുന്നത്. ഹസനിയു സ്ഥാ

പിച്ച് നടത്തിയിരുന്നത് ഹാജി

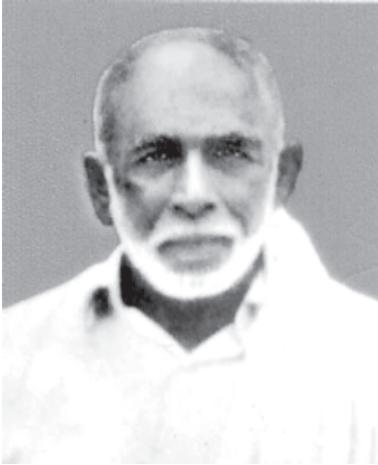
കെചിണ കേരള ജംഗളുടെ
ഉലമാ രൂപീകരിച്ചത്
എതെക്കിലുമോരു
സംഘടനയെ എതിർക്കുകയെന്ന
ലക്ഷ്യംനോടെയായിരുന്നില്ല.
ഒരു 'പ്രതിപക്ഷ'ത്തെ ചുമിൽ
കണ്ണായിരുന്നില്ല അവർ നിലവിൽ
വന്നതും പ്രവർത്തിച്ചതും എന്നാണ്
തോന്നുന്നത്. അതിന്റെ ശുണം
അവരുടെ പ്രവർത്തനങ്ങളിലും
സമീപനശ്രീകളിലും കാണാം.
കെചിണ കേരളത്തിലെ ജനങ്ങളുടെ
പ്രത്യേകതകളും ഉൽബുദ്ധതയുമാണ്
അവരുടെ സംഘടന
സകുചിത്തുമില്ലാതിരിക്കാനുള്ള
മറ്റാരു കാരണം.

തമ്മയുദ്ദീൻ എ.എം പരീത് മഹാദവി

ഹസൻ യാദ്ദുഖ് സേട് എന ധനിക നായിരുന്നു. വ്യാപാര പ്രമുഖനായിരുന്നു സേട്. എൻജീ ജേപ്പംനും അവിടെ ഓതി തിട്ടുണ്ട്. കെ.ടി ഇബ്രാഹീം മുസ്ലിയാരും അവിടെ മുദർശിസുമാരായിരുന്നു. മലപ്പുറം മേൽമുരിക്കട്ടുതെ പൊടിയാട്ട് പള്ളിയിൽ ഇബ്രാഹീം മുസ്ലിയാരും മുദർശിസായിരുന്നു. ശിഹാബുദ്ദീൻ മുസ്ലിയാരും അഞ്ചേ ഹത്തിരുന്നു കൈചീൽ വിദ്യാർഥിയായിരുന്നു. അമാനത്ത് കോയൻ്റീ മുസ്ലിയാരും അവിടെ വിദ്യാർഥിയായിരുന്നു. ഇബ്രാഹീം മുസ്ലിയാരും അഞ്ചേ ഹത്തിരുന്നു കൈചീൽ വിദ്യാർഥിയായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിൽ കോക്കു നിർത്തി ബോംബേയിലേക്ക് പോവുകയാണുണ്ടായത്.

ശിഹാബുദ്ദീൻ മുസ്ലിയാരും ഒക്ഷിനു കേരള ജംഗളുതുൽ ഉലമയുടെ രണ്ടാമത്തെ പ്രസിധമ്പ്രായിരുന്നു. ആദ്യ തെത്തെ പ്രസിധന്ത് കായംകുളം സ്വദേശി

അബ്ദുൾ ഹമീദ് പുരുക്കാർ

യുനുസ് മുസ്ലിയാരായിരുന്നു. നല്ല പണ്ണിതനായിരുന്നു അദ്ദേഹം, രണ്ടു വർഷമോ മറ്റൊരും പ്രസിധമ്പ്രായിരുന്നു. അകാലത്തെ സെക്രട്ടറിയായിരുന്ന ശിഹാബുദ്ദീൻ മുസ്ലിയാരും വിനീക്ക് പ്രസിധമ്പ്രായിരുന്നു. ഉമർ കുട്ടി മുസ്ലിയാരായിരുന്നു അന്ന് സെക്രട്ടറി.

ഒക്ഷിനു കേരള ജംഗളുതുൽ ഉലമയുടെ നേതാക്കൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ള പണ്ണിതമാർക്കൊന്നും ജമാഅത്തെ ഇസ്ലാമിയോക്ക് വെറുപ്പ് ഉണ്ടായിരുന്നു സി. എല്ലാവരെയും ഉൾക്കൊള്ളുന്ന വിശാല മനസ്സാണ് അവർക്കുണ്ടായിരുന്നത്. എറുക്കുരു ഇന്നും ഒക്ഷിനു കേരള ജംഗളുതുൽ ഉലമയുടെ അവസ്ഥ അങ്ങൻതന്നെയാണ്.

സമസ്ത കേരള ജംഗളുതുൽ ഉലമയുടെ ഉത്തരവം മലബാറിലാണ്. ‘സമസ്ത’യുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ കേന്ദ്രീകരിച്ചതും മലബാറിൽതന്നെയായിരുന്നു. അതിനാൽ ഒക്ഷിനു കേരളത്തിലേക്കുവേണ്ടി മറ്റൊരു പണ്ണിത സംഘടനയുമെന്നു ചിന്ത തിരികെടുത്തും ഒക്ഷിനു കേരള ജംഗളുതുൽ ഉലമയുടെ പിരിന്ത്. ‘സമസ്ത കേരള’ ജംഗളുതുൽ ഉലമകൾ യമാർമ്മത്തിൽ ‘സമസ്ത കേരള’ സഭാവം ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. അന്ന് ഒക്ഷിനു കേരളക്കാരനായ, മലബാറിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന ഒരേരോതു പണ്ണിതൻ പതി അബ്ദുൽ വാദിർ മുസ്ലിയാരാണ്. അദ്ദേഹം കൊല്ലം ജില്ലയിലെ ഓച്ചിറ സ്വദേശിയാണ്.

‘അല്ലാഹു’ എന്നതിന്റെ ഉച്ചാരണ തർക്കം

കൊള്ക്കാടൻ മുഹമ്മദ് ഉമരി

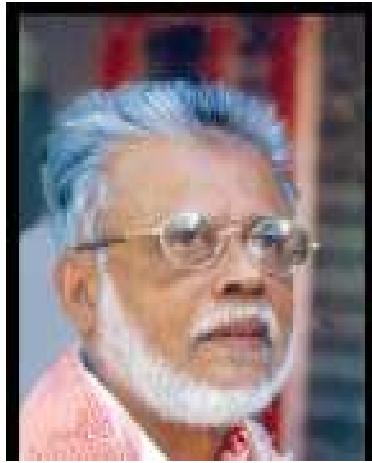
‘അല്ലാഹു’ (ശ്രീ)- ‘അല്ലാഹു’ (ശ്രീ) തർക്കത്തിന്റെ പരമാവധിരുന്നു പതി. അല്ലാഹു എന്ന് ഉച്ചരിച്ചാൽ ശരിയാവില്ല, അല്ലാഹു (ശ്രീ) എന്നാണ് പറയേണ്ടത്. ഒരു അക്ഷരം തഹ്‌വീമാക്കുവോൾ, ആരു അക്ഷരം അതല്ലാതാവുകയില്ല. ‘ല’ എന്ന അക്ഷരം തഹ്‌വീമാക്കുവോൾ ‘ല്ല’ എന്ന ശബ്ദം വരാൻ പാടില്ല ഈ വാദം മുന്നോട്ടുവെച്ചത് ഓച്ചിറ ഉസ്താദായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മകളെയായിരുന്നു ‘പതി’ വിവാഹം ചെയ്തത്. ഓച്ചിറ ഉസ്താദ് ഉയർത്തിയ വാദത്തിന്റെ പ്രചാരണം ഏറ്റുടന്തരത് ‘പതി’ ആയിരുന്നു. മലബാറിൽ ഈ വാദം അദ്ദേഹം ഉയർത്തിയിരുന്നില്ല എന്നാണെന്നും ഓർമ്മ. ഒക്ഷിനു കേരളത്തിൽ ഇതൊരു വിവാദ വിഷയമായിരുന്നു. അന്ന്, എൻജീ ജേപ്പം അബ്ദുപ്പും

ശശഹ് അഹമ്മദ് തിരുവനന്തപുരം

ജമാഅത്തിന്റെ സന്ദേശവുമേഖലി ആലപ്പുഴ, കൊല്ലം, തിരുവനന്തപുരം ജില്ലകളിലെ തെരുവുകളിലൂടെ നാഞ് നടന്നു. പിടിക്കൽജില്ലയിലും വരാന്തയിലും പള്ളികളിലും അനിയുറഞ്ഞി. ചായകടകളിൽ കയറി വിശ്രദിക്കാം. പലപ്പോഴും തിവസം രണ്ടുനേരം മാത്രം ദക്ഷിണം. രാവിലെത്തെ ചായ ഉച്ചയോട്ടുകൂടുവോൾ - 11/12 മൺക്ലേ കീഴിക്കും. രാവിലെത്തെ ചായയും ഉച്ചകൂളി ചോറും ‘ജംഗം വസ്തു’ ആകാം ഒരു ദക്ഷിണം. ബന്ധ യാത്ര നേരു കുറച്ചു. അധികവും കാൽനടയായിരുക്കും. പണമിലും അതുതന്നെ പ്രധാന കാരണം.

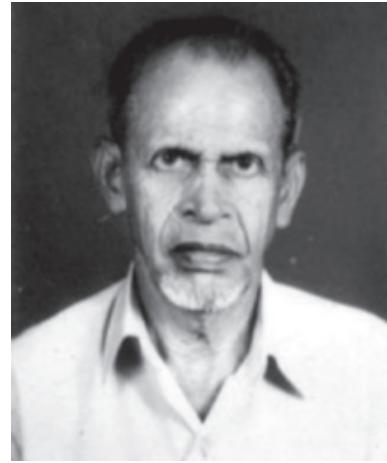
മഹലവി ‘പതി’യുടെ വാദത്തെ പണ്ണിച്ചുകൊണ്ട ഒക്ഷിനു കേരളത്തിൽ പ്രസംഗാഡി നടത്തിയിരുന്നു. പകേശ ‘പതി’യെ അദ്ദേഹം നേരിൽ കണ്ടിരുന്നില്ല. ഒരിക്കൽ പെരിത്തൽമണ്ണക്കടത്ത കാരൂശദാത്ത് ‘പതി’ വന്നു. കൊടക്കാട് മൊയ്തുട്ടി സാഹിബിന്റെ വീടിലാണ് പതിശുണ്ടായിരുന്നത്. അബ്ദുപ്പും മലബാറി പതിയെ കാണാൻ അവിടെ ചെന്നു. ‘പതി’ ഒരു കട്ടിലിൽ ചാതികിടക്കുന്നു, ചുറ്റും കുറേ പണ്ണിതമാരും ശിശ്യരും രൂമോക്കെയുണ്ട്. പതി പറയുന്നത് മുഴുവൻ അവർ സ്വികരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ആരും എതിർത്തെന്നും പറയുന്നില്ല. ജേപ്പം അബ്ദുപ്പും അന്ന് ചെറുപ്പമാണ്. ജമാഅത്തിന്റെ കൂടിലുകുകയേണ്ടിനാണി

ಡॉ. स. ए. तत्यासाहेर अल्पाधी

अब्दुल्लाह असोनी नाईकांगा

सी. के. केळे प्रभारी

युक्तेया चेत्युन तिनु मुमुक्षु
कालो.

संसारतिकीद 'पती' परिणत्यः "मर आगम नम्सहरु महवं आगम रघुभगु-अतुरं सरयं अरितत्यवें अवस्था तरेण गामेन अरितत्य- एगं नभी (स) परिणतिकृत्वेण." उल्ल्पाली क्षुटी मुस्लिमार, के.डी मेयरत्तुक्ति मुस्लिमार तुक्तियाय पस्यितरेहाके सभ्यालीलृत्वेण. अवरारात्यु गण्युं परिणत्ये ल्ल. पकेश, अब्दुप्प भालवी एश्वरेण द्युनिन्परिणत्यः "अत नवीन्सिद्धि. यहर्यर्गानीयुद अविप्रायमाणा तेन्न घरावत्त हवीन्सिद्धित्वेण." हुत केंद्र पती पेट्रेन्न तिरितत्येना की. इन्नेन परिणामं देयर्युं काणी श्रुत अराणी एगान्नतायित्युन्न गेन्न तिनिस्त्रेण अर्मिंदो. "कुटी अराणी"-पती युदें चेंद्र्यो.

"ताणी केळाल्लं, केळाल्लुर वित्र यिले मुउर्दरी साणी, अब्दुल्लुप्प एगान्नाणी पेर. नाक इवीनेयाणी"- अब्दुप्प मुलवी परिणत्यः

"घरावत्त हवीन्सिद्धियुद अक ताणेना पुरिताणेना अजेवेन पर तिकृत्तत्त?" पतीयुद अदुत्त चेंद्र्यो (चिल पुस्तकाङ्गत्तिरं मार्जिन्ग अकत्त र राय किताब्युं मार्जिन्ग अकिन्ग पुरित्त मर्दार्यु किताब्युं उल्लाक्कुं. अकत्तेना पुरितेना एगा चेंद्र्यो केळाणें पती उत्तेशीत्त अताणी). चेंद्र्यो केंद्र अब्दुप्प मुलवीकरं चिर वग्नु. पकेश, अत पुरितत्तकाणी काते अदेहां परिणत्यः "अकत्त गात. पुरितत्तत्त अव्युर्गित्त मर्गिन्ग

**केशील केरू इंहल्लुत्तुत्त
उल्लयुद गेताहेल
उर्लेसेनयुत्त
पस्यितमारेकेमान्नुं
ज्ञानेतत्त इल्लवावियेक्त
वेगुप्त उल्लालिरुन्निल्ल.
एल्लावरेयुं उर्लेकेमात्तुत्त
विराव मन्नुं
अवर्लेकेमायिल्लान्न.
एगोक्कुरु इल्लुं उक्कील केरू
इंहल्लुत्तुत्त उल्लमायुद
अवस्थ अवेनेतत्तेन्नेयाणी.**

एगा सुयुतियुद किताब्याणी. उत्ती
ल्लुत्तत्ताणी घरावत्त हवीन्सिद्धि."

मरुपदी केंद्र पती एश्वरेण्टिरु न्न.
रु गेन्नकुप्पुस्तकमेदुत्त मर्त्त अव्यु
गेन्नेकील्ल किंतु: "अत शरियाणी.
पकेश, सुववत्तुल्लाहरित्त काहिरि जरि
कर्त नभी(स)ये सप्पन्नं केळाकु.
अदेहां नभीयेक्त चेंद्रीत्तु: इन्नेन
देयारु मर्त्त अजेत्त परिणामित्तेना?
नभी(स) परिणत्यः उल्लेण्ट- हुतायि
रुन्न पतीयुद तेल्लीव. "अत सप्पन
माणी. सप्पन्नं तेल्लीवल्ल. प्रवापकमा
रुदेण सप्पन्नं मात्रमेव वहर्त्तिरेण राय
शमाकु"- हुतायि रुन्न अब्दुप्प
मुलवीयुद मरुपदी. हुतायुमायप्पेन्न
अदुत्तिरुन्नवरं हुतपेक्त तरक्की अव
सागिप्पीत्त.

अब्दुप्प मुलवी अदुत्त विषय
तिलेक्त केळाणी. "केशील केरू
तित्त रु तरक्की नक्काण्णुण्णेण्ण;

'अल्लाहु' एगानेना 'अल्लाहु'
एगानेना उच्चिरेकेनेत एगानेना
प्रश्नं. बहुमान्याय ओच्ची
उल्लताभाणी वाऽ अवतरिप्पीत्त.
बहुमानेप्पुट पती अब्दुत्त वाऽनिर
मुस्लिमाराणी अत प्रचारिप्पीक्कुन्नत.
केशील मेवलत्तिरु इप्पुष्टतेतारु
तरक्क विषयमाणी. अतेक्कुरीत्त
गेन्नेक्त संसारिक्कानाणी तेन्न वन्न
त. केशील केरू इंहल्लुत्तुत्त उल
मायुद प्रसियर्स्तायिरुन्न युन्नुं
मुलवी तेजेश्वर्क्क उच्चित्त केशील्लित्त
ताणेना 'अल्लाहु' एगा उच्चारणा.
अदेहां न्न पस्यितमान्न वाऽन्न
अत्यिरुन्न. किताब्युक्कुत्त अतिक्क
यारात्त तेल्लीव्युण्ण. अताणी तेजेश्व
पीतुदरुन्नत"- हुत विश्वाकरण
केंद्रप्पेन्न 'पती' चेंद्रीत्तु: "केशील
केरू इंहल्लुत्तुत्त उल्लमायेया? अजेन
देयारु संलान्नयुदेना अवीदेन
एत्र पस्यितमारुत्ततिरु?"

"उल्लेण्ण, नान्नेनात्त पस्यितमार
अंग अंगेल्लाणेतिरु?"- मरुपदी केंद्र
प्पेन्न पतीयुद अदुत्त चेंद्र्यो: "
नान्नेनात्त पस्यितमारुत्त इंहल्लु
तिरुत्त उल्लमायेया? अजेन
लिंगानेना, करुनामायुत्तिरुत्त वाऽन्न
निक्क न्नप्पीकरं वेच्च नान्नायित्त?
हुत पती अवीदेना उल्लायिरुन्नेतिरु
अतिक्कवरं देयरुप्पेन्नमायिरुन्निल्ल!"

"अतेक्किकरीत्त ताक्कुत्त
नान्ना न्नेल्ला अत. अतु केळाणें
अतेल्लाणें ताक्क अरियेणेतेल्ला,"
एग्नु मात्रमाणी अतेक्कुरीत्त
अब्दुप्प मुलवी परिणत्यः नमुक्क

തിരുവന്നപുരത്തു വെച്ച് അബ്ദിസ്സലാം മഹലവി നൃഗുരുപ എടുത്ത് കൈയിൽ തന്നു. ‘ആളുകളെ സമീപിക്കുക, ജമാഅത്തിനെ പരിചയപ്പെടുത്തുക, പുസ്തകങ്ങൾ നൽകുക, പ്രഭോധനത്തിന് വരിചേർക്കുക’ - ഈതാ യിരുന്നു നിർദ്ദേശം. ജമാഅത്തിന്റെ സംസ്ഥാന ഓഫീസിൽനിന്ന് മാസത്തിൽ അറുപത് രൂപ വീടിലേക്ക് അയക്കു.

കൊച്ചിയും ആലൂവയും കഴിഞ്ഞാൽ പിനെ തെക്കോട് ജമാഅത്തിന് ഏറെ പ്രവർത്തകരോ ഹാർഡ്ക്ലോ കന്നും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ആലപ്പുഴ ടൗൺലും നിർക്കുന്നതും ഹാർഡ് ഹാർഡ്. പിനെ രണ്ടോ മൂന്നോ വ്യക്തികൾ മാത്രം. നിലക്കാമുകിലെ അബ്ദിസ്സലാം ആൻ പ്രധാനപ്പെട്ട ഒരു പ്രവർത്തകൻ. തിരുവന്നപുരത്ത് ശൈവ് അഹർമം സാഹിബ്, ശൈവ് മൊയ്തിൻ, മുഹമ്മദ് ഹനീഫ് തുടങ്ങിയവർക്ക് ജമാഅത്തിനോട് അടുപ്പുവും സന്നേഹവുമുണ്ട്. പകേശ്, പ്രവർത്തകരായി മാറിയിട്ടുണ്ടായിരുന്നില്ല. ഓഫീസുകളോ ഇരിക്കാൻ ഇടമോ ഇല്ല. പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് പ്രത്യേകിച്ച് രൂപവും ഇല്ല.

ജമാഅത്തിന്റെ സന്ദേശവുമേൽ ആലപ്പുഴ, കൊല്ലം, തിരുവന്നപുരം ജില്ലകളിലെ തെരുവുകളിലൂടെ നോർ നടന്നു. പീടിക്കത്തിന്നുത്തും വരാന്ത തില്ലും പള്ളികളിലും അന്തിയുറങ്ങി. ചായകടകളിൽ കയറി വിശ്വസ്തകി. പലപ്പോഴും ദിവസം രണ്ടുനേരം മാത്രം ക്ഷേമം. രാവിലെത്തെ ചായ ഉച്ച യോട്ടക്കുബോൾ 11-12 മണിക്ക് കഴിക്കും. രാവിലെത്തെ ചായയും ഉച്ചക്കുള്ള ചോറും ‘ജംംം വസറ്റും’ ആക്കി ഒരു ക്ഷേമം. ബസ് യാത്ര നേരു കൂറച്ചി. അധികവും കാൽനടയായിരിക്കും. പണമില്ല, അതുതനെ പ്രധാന കാരണം. ഒരിട്ടത്തുനിന്ന് ബസ് കയറി അടുത്ത ദേശപ്പെട്ടിൽ ഇരിങ്ങിയാൽ അതിനിട ക്കൂള്ള ആളുകളെ കാണാനും സാന്നാർക്കാനും കഴിയില്ലല്ലോ. അവർക്ക് ജമാഅത്തിനെ പരിചയപ്പെടുത്താൻ സാധിച്ചില്ലകിലോ? ഇതായിരുന്നു മറ്റാരു കാരണം.

ഒരു കരുത്ത ബാഗ്

കൈയിൽ ഒരു ബാഗ് ഉണ്ടായിരുന്നു. അതിൽ നിന്നെയെ പുസ്തകങ്ങളും പ്രഭോധനവും. അതും ചുമന്നാണ് നടത്താ. പള്ളിയിലും കടത്തിന്നുയിലും പേപ്പർ വിരിച്ച് പുസ്തകങ്ങൾ നിരത്തിവെക്കും. ആളുകളെ വിശ്വച്ചുവരുത്തും. പുസ്തകങ്ങൾ പരിചയപ്പെടുത്തും; ജമാഅത്തിനും. ചിലർ ശ്രദ്ധിക്കും, ചിലർ വാങ്ങും. മറ്റ് ചിലർ പരിഹരിക്കും, പുച്ചിക്കും, എതിർക്കും. ആർക്കു ട്രത്തെ കാണുന്നിടത്താകെ ഇതു പുസ്തകങ്ങൾ നിരത്തിവെച്ചാണ് ജമാഅത്തിന്റെ ശബ്ദം എത്തിക്കാൻ ശ്രദ്ധിച്ചത്.

എന്ന്.എന്ന് തയ്യാറാം സംശയിരുന്നു ആലപ്പുഴ ഹാർഡ് ഹാർഡ്ക്ലോ നാസി. എടപ്പുളിലെ അപ്പസൽ തയ്യാറിരുന്നെ പിതാവ്. അവർ ആലപ്പുഴ തിൽനിന്ന് എടപ്പുളിലേക്ക് താമസം മാറ്റിയതാണ്. കൊപ്ര-കുരുമുള്ളക് കുച്ച വടക്കാരനായിരുന്ന എ. അബ്ദിസ്സ ഹമീദ് സാഹിബാണ് മറ്റാരാൾ. അദ്ദേഹ തിൽനിന്ന് കീഴിലുള്ള തൊഴിലാളികളാണ് ജമാഅത്ത് പ്രവർത്തകരിൽ അധികവും. നിർക്കുന്നതെത്തെ ജമാഅത്ത് പ്രവർത്തകൻ അബ്ദിസ്സ അസൈസ് സാഹിബ് അവലപ്പുഴയിൽ ഒരു ജൗളിക്കു നടത്തിയിരുന്നു. പുറക്കാട് അബ്ദിസ്സ ഹമീദ് എന്നാരു പ്രവർത്തകന്മാരായിരുന്നു. അബ്ദിസ്സലാം മുലവിയും ഉറ്റബാധിയും അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ട് ആലപ്പുഴയാണ് ഭക്ഷിണമേഖലയിലെ പ്രവർത്തനത്തിന്റെ കേന്ദ്രമായി നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ടത്. കൊല്ലം അബ്ദിസ്സലാം മുലവിയും അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ട് ആലപ്പുഴയാണ് പ്രധാന പ്രവർത്തകൻ. നോർ മാടനടയിൽ അധ്യാപകനായിരുന്നപ്പോൾ അദ്ദേഹം കൊച്ചുന്നും അധ്യാപകനായിരുന്നു. മലബാറിൽ വന്ന് ജമാഅത്തിനെകുറിച്ച് പരിച്ച പണിയിന്നും അദ്ദേഹം.

(തുടരും)
sadarvzkd@yahoo.co.in